

ko v nedeljo v mengeški cerkvi Lenko kličejo, da vzame nekega kajžarja iz Loke. Za moje dnarje si je avbo kupila, jez pa nisem čakal poroke, ampak še tisti dan sem odpo-vedal in šel. (Dal. sl.)

Samci.

Poslovenil Lovro Slanov.

Samši stala siva skala
Je vsejana sred morja;
Skor sem ji zavidil, samši
Da stoji vendar terdna.

Samši tam na sivi skali
Krasno, krepko zeleni
Mi drevo; skoraj bi hvalil,
Samši da vendar cveti.

Samši obletava skalo
In drevo škerjanc krilat,
Skor sem srečnega res štel ga,
Da še žvergoli tak rad.

Pa škerjanc, drevo in skala,
Zdaj vam ne zavidam zlo!
Ker je hitro trešil vetra
Le en pih v morje drevo.

V vodo verže trud škerjanca,
Prej kot bratje prileté,
In valovi so spodril
Hitro skalo samši le.

Ah, takrat sem vas se spomnil,
Doma moj'ga, pesniki!
Ki vi samši, bratom ptuji,
Men'te venec splesti si;

Se obračate hlepeči
K jutru, jugu, severju,
Ah, pa vsi le zaničljivo
S herbtom k domu svojemu!

Ste le samši skale v morju,
Le drevesa samši ste!
Samši le škerjanci, samši
V zraku sinjemu poje!

Skale vporne skup! škerjanci
Zmoteni v slog! zdetne vé,
Objemite se drevesa,
Korenin in vej polné.

Vsi bodimo skalna bramba,
Da tak terden, krasen jez
Prot sovražnim občnim valom
Nespodrušen stal bo res.

Bodimo dreves dobrava
V društvu dvojno cvetna vsa;
Čez ljubo objete verhe
Hrup nezmožen le vihra!

Bodimo vsi kor škerjancev,
O, taj dvojno lep doní
Sladki glas sto pers poječih,
V više solnčne žvergoli!

Šolarske pesmi.

Šolske postave vелеvajo sedANJI čas, da se tudi šolska mladina peti učí, in to je prav, zakaj lepo petje je dober kos omike.

Naš narod rad poje in sliši se sém ter tjé tudi prav dobro peti, čeravno otroci posebnega poduka v petji niso dobili in se po sekiricah (notah) peti niso učili.

Tudi dozďaj ni bilo ravno obilo pripravnih pesmic za mladost. Posvetne pesmi otrokom serce kalé; cerkvene pesmi pa tudi nikjer serca tako ne presunejo in proti nebesom ne povzdignejo kakor ravno v cerkvi, kjer človeka spodbada sveti kraj in božja beseda.

Podati mladini pripravnih popevk in učiteljem na pomoč priti, je zložil gospod J. Fleišman venec mnogoverstnih pesem, ki so prišle ravno zdaj pri J. Giontini-tu v Ljubljani pod naslovom „Šolarske pesmi“ na svitlo.

Pesmice („molitev“, „vesela šola“, „mladost“, „zlati čas“, „starišev ljubezen“, „pojmo radi“, „pomlad“, „metuljček“, „soluce“, „poletni večer“, „domovina“, „bela Ljubljana“, „zibka Save“, „na V. Vodnika“, „slovo šolarjev“, „božji dan“) so, kakor častiti braveci vidijo, dobro izbrane, za mladost po svojem zapopadku ravno pripravne, pa tudi napevi skozi in skozi zmožnosti mladih gerl primerni. Prav bi bilo, da bi gosp. učitelji vseh slovenskih ljudskih šol segli po tej zbirki, ktero je gosp. izdatelj že s tem posebno zanimivo naredil, da je s kratkimi besedami pridjal nauk, kako naj se vadijo šolarji na posluh peti, ktereга tako-le razlaga:

Učitelj naj razloží šolarjem poglobitve reči o muziki sploh, čemu so sekirice (note), kaj je oddih ali prenehlje (pauza), takt ali udarec, kaj mera časa (tempo) itd. Naj jim dalje kaže, kako usta odperati, da preveč ne zijajo, pa tudi zob skup ne tišijo; pri petji naj imajo usta to podobo ; obraz mora biti prijazen. Da jim pravi sluh obudí, naj učitelj stopnje ali škalo s čistim glasom —a— zapoje, z roko pa takt daje. Na to naj poskušajo šolarji —a—

prav po taktu zapeti. Nekteri ga bodo kmalo zadeli. Od začetka naj jih vadi sam ton —c—, kadar tega zadenejo, pa c—d—e, pozneje c—d—e—f—g in tako naprej; pa le toliko kar gerlo zamore, nikoli s silo. Pervič naj pojó le nekteri šolarji, po tem pa cela šola škalo.

Če jo dobro znajo, se jim razlaga drugi glas ali sekond. Šolar naj zapoje prim, učitelj pa zraven sekond, ene-krat pa tudi škalo. Potem naj poskusita dva šolarja, eden prim, drugi sekond, škalo gori in doli; v tem se mora verstiti po 4, 6 ali več šolarjev, dokler se čisto in gladko ne poje, brez naveličanja.

Ako dva glasa večji del dobro šolarjev poje, naj zopet učitelj sam tretji glas, kakor v akord pride c—g—e, zraven zapoje, in to naj ponavlja velikrat. Potem naj šolar, ki ima dober sluh, začne tretji glas poslušati; kmalo tudi ga bo zadel. To naj se dolgo ponavlja.

Zadnjič pride četrty glas na versto, ktereга učitelj zopet sam zapoje, potem ga šolarji poskušajo, in zdaj je celi akord c—g—e—c skupaj. Če čisto doní, vzamejo v roke „Šolarske pesmi“; učitelj jim zapoje v prvi pesmi „Molitev“ zopet od konca prvi glas; če ga vsi šolarji dobro znajo, začne družega, tretjega in četrtega; se vé da počasi gré — pa vendar le gré, in če gré prva pesem tudi z trudom, se učijo prihodnje že lahko in hitreje. Škala se mora pred vsakim ukom ponavljati. Da se šolarji preveč ne ženejo, preveč ne derejo, naj se pazi, da pojó nekatere verste tiho, (p. piano) prav tiho (p.p. pianissimo), druge pa močno (f. forte), prav močno (ff. fortissimo), kakor je zaznamovano v pesmih. Da petje šolarje še bolj mika, se poje včasi solo ali samopev, duett ali dvopev, tercett ali tripev, quartett ali čvetverospjev, kor ali zbor vseh; posebno veselje je za šolarje, da se verstijo in glase skušajo.

Marsiktero gerlo se v kratkem času sčisti in okrepcá, da mu glas gladko teče in tako jasno doní, da ni prejšnjemu podoben. Pa skerbno naj se pazi in od vseh šolarjev tirja, da vsako čerko, kakor tudi vsako besedo razločno in gladko izgovarjajo, da na migljelj začnó, in ravno tako jenjajo, da prav za prav po taktu dihajo.

To je jedro nauka za prepevanje na posluh. Posebnosti omikanega petja vsak učitelj sam vé. —

Tako razklada gosp. Fleišman nauk, kako na posluh peti.

Pri ti priliki moremo povedati, da obširniši uk zastran petja v šoli, za petje v cerkvi in za petje ljudstva po postavah pedagogike in estetike spisuje gosp. izdatelj „šolarskih pesem“ in te bukve utegnejo kmali na svitlo priti. Želeti je res za napredek našega ljudskega petja, da bi imeli kakošno vodilo za tako podučevanje, ki bi se po učiteljih rabilo povsod.

Kratkočasnica.

Napoleon III., študent v Augšburgi.

Sedanji francozki cesar Napoleon III. je nekďaj prebival v mestu Augsburg na Bavarskem s svojo materjo Hortenzijo in je tam tudi v šolo hodil. Ker je bil rojen v Parizu, mu je gladko tekel le francozki jezik; nemškega je malo znal, toda kmalo se ga je tako navadil, da se je lepo pogovarjal po nemški s svojimi šolskimi tovarši. V tistem razredu, kjer je Napoleon bil, je učil zlo učen profesor, ki pa že prileten je popoldne, posebno poleti, večidel vsaki dan malo zadremal na leci. Napoleona je jezilo učenikovo dremanje; zato reče nekega dne svojim tovaršem: „To se pač ne spodobi, da naš profesor vsaki dan popoldne na leci dremlje; bote vidili, jez ga bom odvadil in mu zaspanca pregnal“.

Neki popoldne res spet zaspanec učenika posili. V tem pa, ko profesor dremlje, Napoleon na sprednjo steno lece zarisa s svinčnim klincom tri kroge, v sredi pa naredí černo piko. Napravil si je potem več kroglic iz papirja in pomaže jih s nekim mazilom, da se je vsaka prijela, kamor